

ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 338.22

Дем'яненко Т.І.

кандидат економічних наук,
доцент кафедри економіки та організації
діяльності суб'єктів господарювання,
Українська інженерно-педагогічна академія

ФУНКЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглянуті функції інноваційно-інвестиційного розвитку промисловості, які можуть стати реальною основою відтворювального процесу усіх рівнів управління, починаючи з окремого підприємства і завершуючи народним господарством в цілому. Проте, необхідно відмітити, що особливу актуальність набуває проблема формування ефективної системи управління інноваційно-інвестиційним розвитком промислових підприємств. Функція забезпечення в результаті системно орієнтованого на екологічні імперативи інноваційно-інвестиційного розвитку кардинального перетворення усієї системи громадського відтворення відповідно до об'єктивних вимог законів екології людини, природи, суспільства. Суспільство і держава в міру усвідомлення екологічних основ глобальної трансформації визначають цілі і завдання зі здійснення в стратегічній перспективі кардинального перетворення усієї системи громадського відтворення відповідно до законів екології людини, природи, суспільства.

Ключові слова: функції, інновації, інвестиції, розвиток, промислові підприємства.

ФУНКЦИИ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОГО РАЗВИТИЯ
ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ

Демьяненко Т.И.

В статье рассмотрены функции инновационно-инвестиционного развития промышленности, которые могут стать реальной основой воспроизводственного процесса всех уровней управления, начиная с отдельного предприятия и кончая народным хозяйством в целом. Однако, необходимо отметить, что особую актуальность приобретает проблема формирования эффективной системы управления инновационно-инвестиционным развитием промышленных предприятий. Функция обеспечения в результате системно ориентированного на экологические императивы инновационно-инвестиционного развития кардинального преобразования всей системы общественного воспроизводства в соответствии с объективными требованиями законов экологии человека, природы, общества. Общество и государство по мере осознания экологических основ глобальной трансформации определяют цели и задачи по осуществлению в стратегической перспективе кардинального преобразования всей системы общественного воспроизводства в соответствии с законами экологии человека, природы, общества.

Ключевые слова: функции, инновации, инвестиции, развитие, промышленные предприятия.

FUNCTIONS OF INNOVATION AND INVESTMENT DEVELOPMENT
OF INDUSTRIAL ENTERPRISES

Demyanenko T.

The article describes the features of innovation and investment direction of industrial development, which may be the real basis of the reproductive process at all levels of management, from individual enterprises to the national economy as a whole. However, it should be noted that of particular relevance is the problem of formation of effective management system of innovative-investment development of the industrial enterprises. The function of sustainability the result of a systematic oriented environmental imperatives of innovation and investment development to radically transform the entire system of social reproduction in accordance with objective laws, human ecology, nature and society. The state and society as I become aware of the environmental pillar of the global transformation define goals and objectives for implementation in the long term the fundamental transformation of the entire system of social reproduction in accordance with the laws of human ecology, nature and society.

Keywords: function, innovation, investment, development, industrial enterprise.

Постановка проблеми. В основу вирішення цієї проблеми має бути покладений перехід на наукомісткі виробництва через механізм мотивації розвитку науково-технічного прогресу, який нині, як правило, закін-

чується заміною застарілого устаткування новим. Стан вітчизняної економіки вимагає не тільки оновлення, а структурних змін усієї системи господарського при-строю, і, передусім, створення умов для розвитку про-

мислового виробництва на інноваційній основі, що особливо важливо в умовах жорсткої конкурентної боротьби за технологічні переваги економіки в майбутньому. Реалізація цього напрямку, безумовно пов'язана із залученням інвестиційних ресурсів, і, безумовно, визначається мірою використання інноваційних провідних технологій в управлінні промисловим потенціалом, що і обумовлює актуальність теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам функцій та здійсненням інвестиційно-інноваційної розвитку присвячені наукові праці таких вітчизняних вчених: Е. Уткін, С. Шевченко, Н. Альтер, Д. Арчибуджі, Д. Артур, С. Бейкер, Р. Бургелман, Т. Бернс, Р. Дафт, Ф. Даманкур, П. Дракер, Б. Лундвалл, С. Маєрс, А. Над, Р. Нельсон, Е. Робертс, Д. Тіс, М. Тушман, Б. Твісс, С. Уінтер, С. Харрисон та ін.

Постановка завдання. Метою дослідження є прогнозування рівня інноваційно-інвестиційного розвитку промислових підприємств та запропоновано концептуальну схему управління ризиками на промислових підприємствах.

Вклад основного матеріалу дослідження. Нині проблемам управління в інноваційно-інвестиційній сфері при-

діляється пильна увага, проте, як показують дослідження багатьох авторів, ефективність отриманих результатів поки що залишається низькою, оскільки в основному усі дослідження зачіпають планово-ринковий тип структурної модернізації промислового сектора економіки і інтенсифікації інноваційно-інвестиційного шляху розвитку.

Узагальнюючи дослідження, представлені дозволило автору сформулювати наступне визначення сутності поняття «інноваційно-інвестиційний розвиток підприємств», під яким, на відміну від існуючих, автор розуміє процес отримання технічного, соціально-економічного, організаційного та правового ефекту в усіх сферах діяльності підприємства з урахуванням можливості ризику при реалізації результатів наукової праці, що дозволило обґрунтувати доцільність формування адаптивного управління інноваційно-інвестиційним розвитком, визначити основні його закономірності, тенденції та складові у контексті забезпечення ефективного розвитку підприємства.

У руслі такого підходу до стратегічного управління було складено схему взаємодії внутрішніх і зовнішніх факторів інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств, яка представлена на рис. 1 [4].

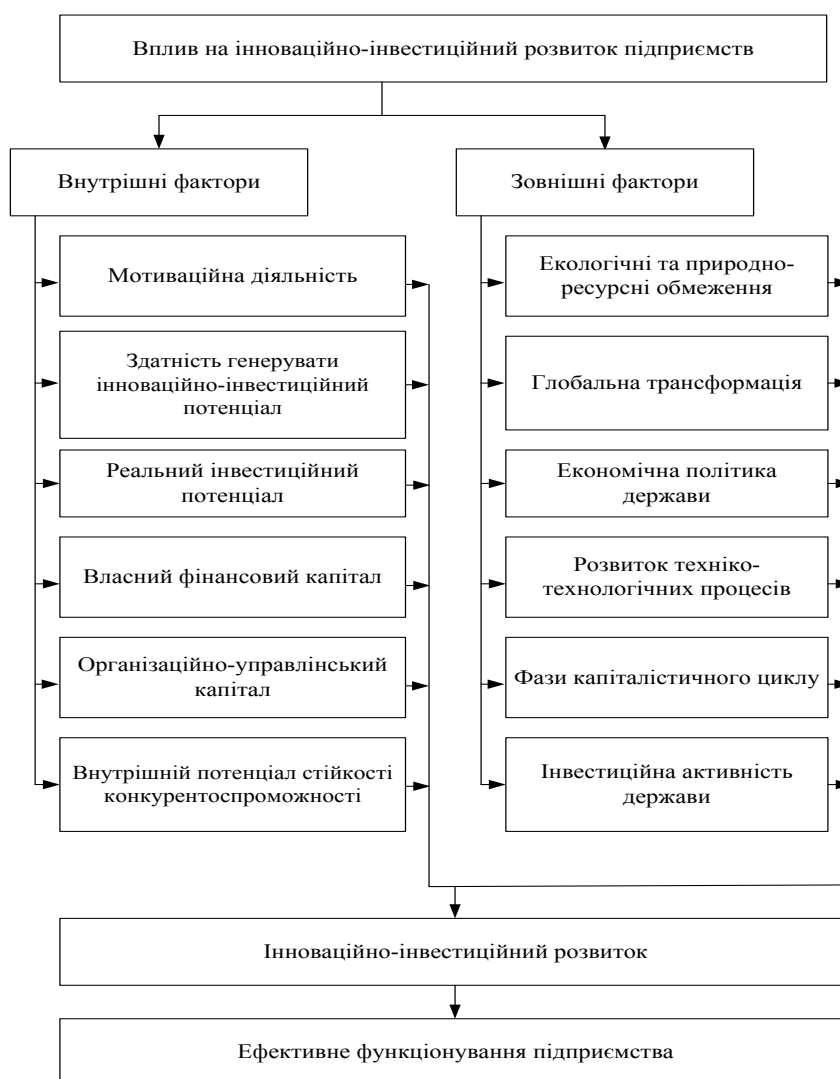

Рис. 1. Схема взаємодії внутрішніх і зовнішніх факторів інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств

Оскільки ефект розподілу прибутку визначається через мотиваційний механізм оплати праці, то виробничо-господарська діяльність з цієї точки зору повинна будуватися за категоріями оплати і рівнях управління фондом споживаних грошових ресурсів працівниками промислового підприємства.

Стійкий і ефективний розвиток підприємства припускає виконання базових умов функціональності виходячи з того, що власник, керівник і робітник бачать свою головну мету відносно підприємства як його ефективного стійкого розвитку на базі науково-технічного прогресу. Якщо сформульовані вище вимоги не виконуються, то стратегічне управління інноваційно-інвестиційним процесом ніяк не може бути забезпечено на належному рівні. Отже, управління інноваційно-інвестиційним розвитком підприємства є проведенням політики в кредитово-інвестиційній сфері з урахуванням інноваційного характеру розвитку глобальних економічних процесів і структурних змін.

Динамічне ринкове середовище чинить багатосторонню дію на необхідність пошуку можливостей створення і підтримки конкурентних переваг вітчизняних підприємств. Реалізація цих можливостей сприяє успішному протистоянню їх в конкурентній боротьбі, що постійно посилюється. Світова практика показує, що переможцем в цій боротьбі опиняється те підприємство, яке орієнтує свою діяльність на інноваційний розвиток і головною метою стратегічного плану ставить випуск нової або модернізованої продукції, що має попит, а також методи її виготовлення [3].

Інноваційний розвиток підприємства закладається на стадії науково-технічної підготовки виробництва. Це робить науково-технічну підготовку виробництва визначальною стадією при формуванні конкурентних переваг підприємств. Саме на цій стадії закладаються найважливіші показники конкурентоспроможності: якість, ціна та терміни введення нової продукції на ринок. Головним завданням науково-технічної підготовки виробництва є прискорення процесів створення і впровадження у виробництво нової техніки, підвищення ефективності підготовки виробництва і освоєння нових видів продукції. Проте, усе це можливо тільки за рахунок управління підприємством. Тільки на основі управління можливо забезпечити облік вимог ринку, дій конкурентів та постачальників. Економічна стійкість і конкурентоспроможність є стратегічною метою управління підприємством.

Еволюція підприємств пов'язана із змінами зовнішнього середовища, вона не є привнесеною до економіки ззовні. Самі зміни зовнішнього середовища ініціюються внутрішніми причинами динаміки економіки. Це означає, що економіка як система містить внутрішнє джерело розвитку. Зовнішнє середовище підприємств багато в чому являється внутрішньої складовою економіки. Спрямованість і інтенсивність зміни елементів, що не входять в економічну сферу є функцією запитів практичної господарської дійсності. Зміни відбуваються, коли з'являються необхідні економічні умови для їх застосування. Тому адаптація підприємств є закономірним процесом еволюції економіки.

Автором було детально розглянуто функції інноваційно-інвестиційного розвитку підприємства, які наведено на рис. 2 [1].

Функція інноваційності – генерування, впровадження і поширення суспільно-корисних інновацій в системі громадського відтворення, в його сферах, сегментах, галузях і на усіх рівнях, з відсіюванням даремних і шкідливих для суспільства інновацій, у тому числі що імітують прогресивний розвиток.

Потрібно відмітити, що і на попередніх етапах людської історії прогресивна новизна вносилася в систему громадського відтворення на усіх його рівнях в результаті інновацій і інвестицій.

Функція розвитку – забезпечення розвитку системи громадського відтворення в цілому і в розрізі складових частин шляхом здійснення інновацій і інвестицій як єдиного інтегрованого процесу в сфері матеріального і інтелектуального виробництва, а також в людський капітал.

Розвиток громадського відтворення в цілому і в складових частинах на усіх рівнях і в попередні стадії розвитку людства відбувалося в результаті інновацій і інвестицій. При цьому в загальній масі останніх тільки їх явно менша частина реалізовувала інновації, а пригнічуюча частина інвестицій базувалася на техніці і технологіях, що не оновлювалися протягом тривалого часу [5].

В епоху глобальної трансформації саме інтегрований в єдине ціле інноваційно-інвестиційний розвиток, що став перманентно-інтенсивним і що набув нині широкого поширення в усіх галузях економіки, об'єктивно виступає визначальною силою розвитку.

Функція оновлення – забезпечення шляхом інвестицій, що базуються на прогресивних інноваціях з оновлення морально і фізично зношених основних

Рис. 2. Функції інноваційно-інвестиційного розвитку

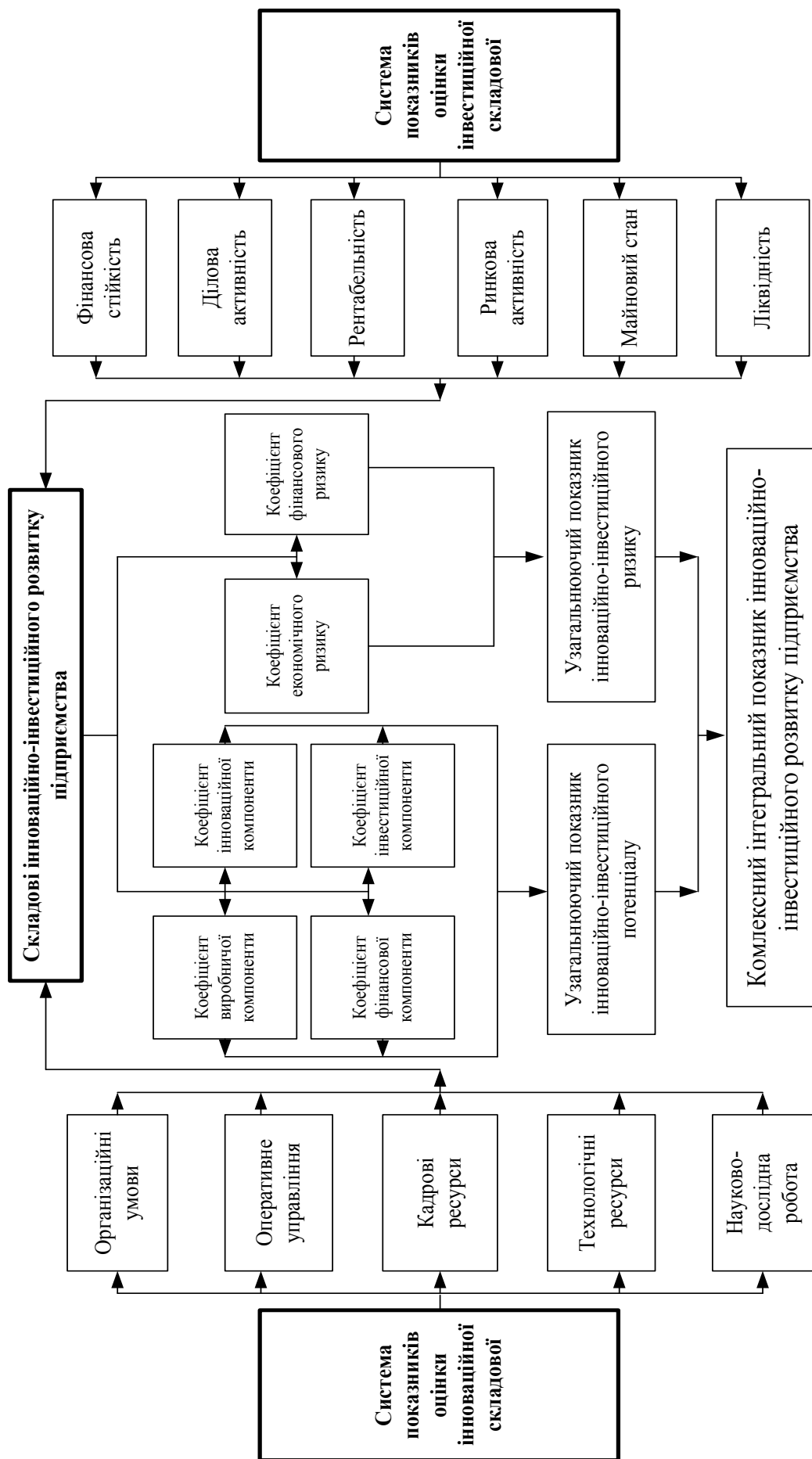

Рис. 3. Система оцінки інноваційно-інвестиційного розвитку підприємств

виробничих фондів, а також в перепідготовку і підвищення кваліфікації кадрів.

Функцію оновлення не слід ототожнювати з функцією інноваційності. Відмінність цих функцій виражається в тому, що функція інноваційності пов'язана з розвитком системи громадського відтворення на основі створення виробничих потужностей і підготовки кваліфікованих кадрів кожен раз знову, а функція оновлення здійснюється через інноваційне оновлення вже створених раніше, але зношених фізично і морально виробничих потужностей, а також оновлення кваліфікації кадрів, що раніше вже здобули загальну і професійну освіту.

Функція пропорційності - забезпечення в ході безперервного інноваційно-інвестиційного розвитку підтримки динамічної пропорційності громадського відтворювального процесу в розрізі його сфер, галузей, регіонів, вироблюваної продукції і інтегрованого економічного потенціалу.

За роки радикальних ринкових реформ інтегрована пропорційність народного господарства країни була деформована кардинальним чином. Адже замість пріоритету науки, освіти, галузей, що генерують науково-технічний прогрес, на перший план висунулися паливно-енергетичні і сировинні галузі. Інноваційно-інвестиційний розвиток є рушійною силою, що здійснює динамічну зміну загальних, приватних і одиничних пропорцій системи громадського відтворення на усіх його рівнях. Найбільш сприятливі умови для формування таких систем за критеріями оптимальності і ефективності створює інтегрована соціально-економічна система суспільства.

Функція синергетичності – забезпечення в результаті ефективного протікання інноваційно-інвестиційного розвитку створення матеріально-технічної і організаційно-управлінської основи для максимізації синергетичного ефекту в системі громадського відтворювального процесу на його рівнях.

Інноваційно-інвестиційний розвиток повинен прагнути до досягнення в процесі свого здійснення можливо більшого синергетичного ефекту. Проте це не функція, а істотна значуща властивість. Функція інноваційно-інвестиційного розвитку полягає в створенні матеріально-технічних і організаційно-управлінських умов, необхідних для можливо більшої максимізації синергетичного ефекту, коли саме їх створення є безпосереднім результатом відповідних інновацій, що матеріалізуються за допомогою інвестицій [2].

Визначено, що перелічені функції представляють теоретичний аспект у вигляді єдиного взаємозв'язаного комплексу при моделюванні ролі інноваційно-інвестиційного розвитку відтворення в умовах глобальної трансформації (рис. 3).

Для забезпечення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства необхідно, перш за все, створити узгоджену на всіх рівнях і тимчасових етапах методичку формування інноваційно-інвестиційних пріоритетів підприємства, що являє собою конкретні правила прийняття рішень, що конструктивно реалізуються на основі певної аналітичної і початкової інформації. Для того, щоб бути конкурентоздатним підприємством на ринку, необхідно впроваджувати систему інноваційно-інвестиційних заходів та проводити оцінку їх ефективності.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, основною метою функції інвестиційних ресурсів підприємства є задоволення потреб у придбанні необхідних інвестиційних активів та оптимізація їх структури з позицій забезпечення ефективних результатів інвестиційної діяльності. Проблема формування джерел інвестиційної діяльності в Україні посилюється дефіцитом інвестиційних ресурсів для структурної перебудови економіки, що пояснюється високим рівнем інвестиційних ризиків та нестабільністю економічної ситуації в країні.

Для забезпечення ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства необхідно, перш за все, створити узгоджену на всіх рівнях і тимчасових етапах методичку формування інноваційно-інвестиційних пріоритетів підприємства, що являє собою конкретні правила прийняття рішень, що конструктивно реалізуються на основі певної аналітичної і початкової інформації. Для того, щоб бути конкурентоздатним підприємством на ринку, необхідно впроваджувати систему інноваційно-інвестиційних заходів та проводити оцінку їх ефективності.

Ефективний інноваційний розвиток підприємства можливий тільки на основі управління. У статті уточнена роль і місце науково-технічної підготовки виробництва, як найважливішої складової в забезпеченні конкурентоспроможності промислового підприємства. Встановлено, що основою функцією управління інноваційним розвитком підприємства є планомірне виявлення і використання внутрішніх резервів науково-технічної підготовки виробництва.

1. Ареф'єва О.В., Зарубаний С.В. Особливості інноваційної діяльності у сфері послуг. *Актуальні проблеми економіки*. 2008. №6 (84). С. 121-127.

2. Гесць В. Інноваційно-інноваційний шлях розвитку – модернізаційний проект розвитку української економіки і суспільства початку XXI століття. *Банківська справа*, 2003. № 4. С. 3-32.

3. Ковалев В. В. *Методи оцінки інвестиційних проектів*. М.: *Фінанси і статистика*, 1998. 144 с.

4. Мних О.Б., Сапотницька Н.М., Гречин Б.Д. *Необхідність впровадження інноваційних рішень в системі міжнародного маркетингу і менеджменту. Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Міжнародне науково-технічне співробітництво: принципи, механізми, ефективність»*. Київ. НТУУ «КПІ», 2012. С. 34-35.

5. Хруц Н. А. *Стратегії компанії: механізм формування й адаптації в сучасному інвестиційному середовищі*. *Фінанси України*. 2008. №8. С. 45-48.

E-mail: tud85@ukr.net